

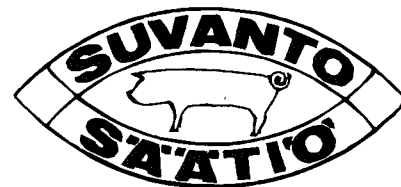
SUVANNON

SEUTU

Juurilla Karjalassa,
äiti ja tytär:
Terttu (os. Kallonen)
ja Heli Nurmesniemi.
Sukupolvet kohtasivat
pitäjäjuhlilla -
lue sivut 2-11.

SUVANNON YMPÄRISTÖN
KOTISEUTULEHTI

N:o 6 • 1997
S Y Y S K U U

TOIMITUKSEN TUOLI

Syksy on tullut, mutta mielessä väikkyvät edelleen mitä onnistuneimmat pitäjäjuhlrat Sakkolassa. Elokuun ensimmäinen viikonvaihe 1997 oli ainutlaatuinen, suorastaan historiallinen. Valtaosa juhlaväestä oli vanhemman polven edustajia, mutta mielestäni ihan kohtalainen otos mukana oli myös nuorempaa polvea. Kuten Hannu J. Paukku tervehdyspuheessaan totesi: karjalaisuus elää ja voi hyvin, vaikka onkin siirtymässä nuoremman väen käsiin alkuperäisväestön ikääntymisen myötä.

Hyvinvalmistellut kirkonmenot aloittivat juhlapäivän. Jumalanpalveluksen aluksi nauhalta kuultiin Sakkolan kirkonkellojen kumahtelua. Kellothan ovat erinäisten vaiheiden jälkeen päätyneet kansallismuseoon, ja olisivat muutamia vuosia sitten Orivedellä lainassa pitäjäjuhlita varten. Papin puhe, laulut, tervehdykset sankarivainajille – kaikki olivat omiaan herkistämään yleisön. Silmänurkkiaan pyyhkivät niin nuoret kuin veteraanit.

Kahvitauon jälkeen siirryttiin Kiviniemen kosken partaalle, mikä oli juhlatoimikunnalta oiva valinta. Valituksen sanaa ei kuulunut, vaikka osa väestä joutui istumaan rinteillä, omilla tuoleillaan ja myös hakemaan varjoa paahtavalta auringolta. Ohjelmanumerot juontajien huolellisen työn ohella ovat kiitoksen arvoisia. Juhlapuhuja Yrjö Raaska muisteli evakkojen vaikeita vuosia ja sopeutumista uusille asuinsijoille – unohtamatta koskaan koti-Karjalaa. Raaska oli kutsuttu itseoikeutetusti puhujaksi; onhan hän liki viisi vuosikymmentä luotsannut Hämeessä perustettua Suvanto-Säätiötä.

Raikuimmat taputukset sai kuitenkin Pietarin turistineuvoston presidentti Valeri Nikiforov; hän ilmoitti venäläisviranomaisten palauttavan vuoden 1921 sankaripatsaan leijonat

Odottettu uutinen leijonapatsaan palauttamisesta julkistettiin pääjuhlassa ja yleisö puhkesi välittömästi taputtamaan, kun tulkki Arvo Räisänen (keskellä) oli saanut käännettyä Nikiforovin lupauksen. Vasemmalla puheenvuoroaan odottaa Suomen Pietarin varakonsuli Anu Rämä.

takaisin! Uutta sankaripatsasta suunnitellaan parhaillaan, ja hotelli Losevskajan sisäänkäyntiä nykyisellään koristavien leijonien palauttamista on todella odotettu.

Pitäjäjuhlaa kunnioittivat myös muut merkkipäivät. Suomen varakonsuli Anu Rämä Pietarista toi tervehdyksen juhlaan, samoin Gromovon kunnanhallituksen puheenjohtaja Anastasija Bakatsh. Hän myös kutsui säätiön edustajat luokseen lounaalle ja kesti vieraita mitä parhaimmin. Keskusteluissa oli myös toiveita siitä, että suomalaista rakentamista voitaisiin joskus käynnistää Sakkolassa. Osa joukosta majoittui nytkin Pyhäjärvellä, missä on suomalaisperheen rakentama kaunis rantamotelli.

Virallisten ohjelmaosuuksien lisäksi aikaa oli toki illatsuihin ja kotikyläkäynteihin. Juhlajärjestelyistä kunniamaininnan arvoinen asia on myös ensiapupalvelu: Eila Aro ja Maija-Liisa Mäkelä olivat varautuneet jopa ambulanssin saamiseen Suomesta, mutta loppujen lopuksi heidän tehtävänsä kutistui pariin särkypilleriin ja laastarointiin. Tietävästi kuitenkin varautuminen ensiapuryhmällä oli ainutlaatuista verraten muihin samantyyppisiin tapahtumiin.

Onnistuneiden juhlien jälkeen oli aika siirtyä arkeen. Pian pitäjapäivien jälkeen kaksi säätiön puuhämies viettivät 70-vuotispäiviään; Esko Kallonen Lempäälässä ja Samppa Viskari Orivedellä. Molemmat olivat nähneet myös paljon vaivaa juhlien onnistumiseksi.

Pian merkkipäivien jälkeen kuului suruviesti – Samppa oli yllättäen nukkunut pois. Sananmukaisesti nukkunut. Sakkola-työ jäi hänen poismenonsa myötä kaipaamaan palavasie-luista karjalaista; olimme juuri sopineet yhdestä jutustakin, minkä Samppa Suvannon Seutuun kirjoittaisi.

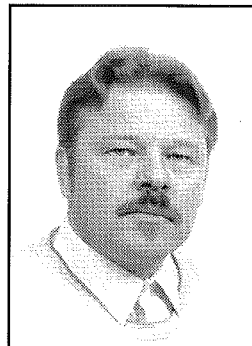
Vaikka jäämmekin nyt sitä tarinaa paitsi, on varmasti taas oikea aika patistaa muita kynänvarteen. Uskon, että historiallinen pitäjäjuhla teki meihin kaikkiin mukanaolleisiin lähemmäntömmän vaikutukset – me olimme juurillamme, olemme samaa heimoa huolimatta siitä, missä kukin nyt elämme ja mitä teemme.

Kuten 27-vuotias ”maailmankansalainen”, Heli Nurmesniemi, totesi käytyään ensimmäistä kertaa äitinsä synnyinmaisemissa: Tämä oli todella vaikuttava kokemus. Sitä voi suositella kaikille nuorille: kasvuun tarvitaan vahvat juuret. –MRT

PAUKUN PALSTA

Sakkolan pitäjäjuhlrat ja Suvanto-Säätiön 50-vuotisjuhlat on vietetty Sakkolan kirkolla ja Kiviniemessä. Juhlat menivät yli odotusten. Vaikka itse olinkin mukana järjestelytoimikunnassa, voin sanoa, että tämän paremmin juhlat eivät olisi voineet mennä. Kaikki meni suunnitelmien mukaan. Tahdon tässä yhteydessä kiittää kaikki niitä, jotka vaivojaan säästämättä olivat mukana juhlien järjestelyissä. Kiitän myös juhlayleisöä erittäin runsaasta osanotosta.

Sää oli suosiollinen, ehkä vähän liiankin lämmin ja aurinkoinen. Kovaääniset ja tuolit saatiin ajoissa

perille, vaikka lappeenrantalaisella yrittäjällä olikin ollut vaikeuksia tulin kanssa. Ensiapuryhmän apua ei onneksi tarvittu, vaan kaikki sujui siltäkin osin hyvin.

Joitakin ongelmia ja varjopuoliakin tietysti aina on, kun yli 500 henkeä lähtee juhlaa viettämään Karjalan kannakselle. Tullimuodollisuudet kestivät joidenkin mielestä liian kauan. Tosin tietääkseni kukaan ei joutunut tullissa odottamaan kolmeakaan tuntia. Majoittuminen hotelliin kesti ehkä runsaan tunnin. Se oli joillekin liikaa, mutta se on aivan normaalia. Kaikki eivät päässeet juuri siihen hotelliin, johon olisivat halunneet, mutta kaikille kuitenkin jonkinlainen majoipaikka järjestyi.

Pitkäkyntiset olivat myös saaneet tiedon Sakkola-juhlita, ja he tekivät ainakin Losevskaja hotelliin vierailuja. Olen kuullut, että muutamista huoneista hävisi useitakin satamarkkaa rahaa, mutta koko matkakassaa ei keltään varastettu. Asialla ovat ilmeisesti olleet jotkut hotellin ulkopuoliset tahot. Losevskajan henkilökunta on ollut ainakin tähän saakka rehellistä väkeä eikä korviini ole aikaisemmin kantautunut valituksia, että huoneista olisi mitään varastettu.

Juhlien ehkä tärkein kohokohta oli se, kun Pietarin turistineuvoston presidentti Valeri Nikiforov julkisesti luovutti Suvanto-Säätiölle entisen sankaripatsaan ylimmän osan, Karjalan vaakunaa vartioivat Suomen Leijonat, jotka tällä hetkellä koristavat Losevskaja hotellin ravintolan terassia.

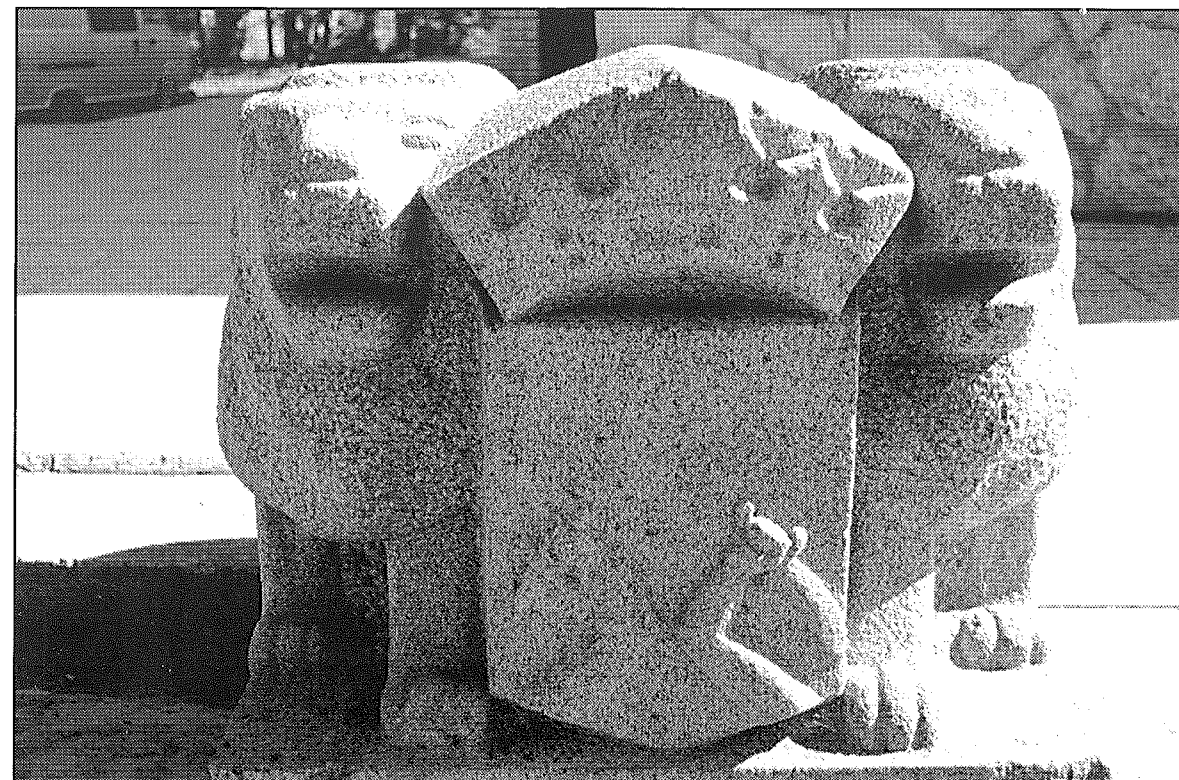
Mieleenpainuvien yksityiskohta Nikiforovin vastauspuheenvuorossa hänen saadessaan Sakkolan viirin oli se, kun hän sanoi tehteensä kohtuullisen hyvän kaupan vaihtamalla kaksi leijonaa kahteen porsaaseen. Tämä oli kaikkien aikojen porsaskauppa, kun sakkolalaiset saivat vaihtokaupalla omistamillaan porsailta takaisin oman sankaripatsaansa leijonat.

Iahduttavaa on ollut myös se, että kaksi maakunnallista ykköslehteä, Aamulehti ja Satakunnan Kansa, noteerasivat Kiviniemessä pidetyt Sakkola-juhlat ja antoivat niille runsaasti palstatilaa.

Hannu J. Paukku

Suvanto-Säätiön valtuuskunnan puheenjohtaja

Näistä leijonista on kyse. Uuden sankaripatsaan suunnittelu jatkuu, kun vanhan patsaan osan takaisinsaaminen on varmistunut.

Altтарilla luonnon helmassa

Pastori Leena Repo puhui koskettavaksi kuulijakunnalleen luonnon helmassa; kirkossa, jossa taivas oli kattona.

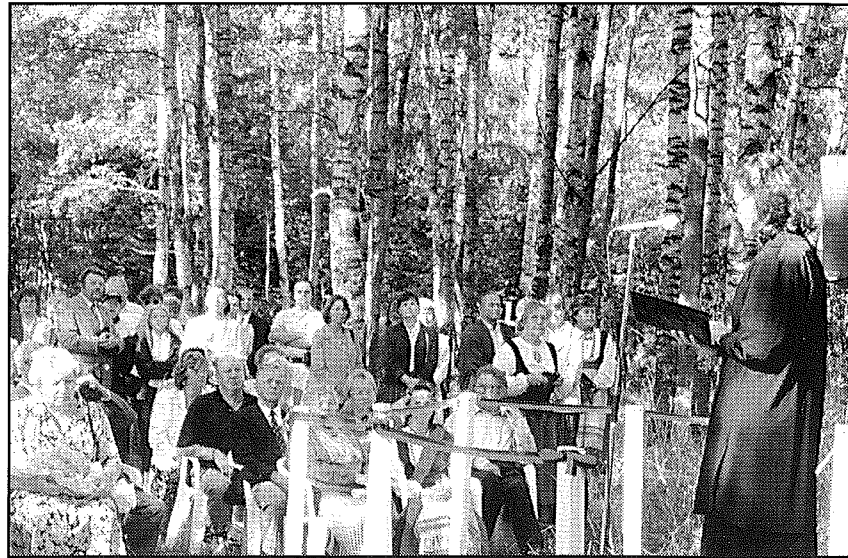
- Jumalan kuvana eläminen on yhteyttä häneen. Voisimme kuvitella seuraavaa kuvaa: Jumala on ylhäällä taivaassa, ihminen maan päällä. Ylhäältä tulee alas nuoli kuvaten Jumalan puhetta ihmiselle – mutta alhaalta nousee myös nuoli ylöspäin. Ihminen saa puhua asiansa Jumalalle, muistutti pastori.

- Yhteys Jumalaan on tieto siitä, että on olemassa jokin tai joku, joka on ihmistä korkeampi, kuuluu ihmisen perusluonteeseen. Se tuo turvallisuutta ihmiselämään – kaikilla kansoilla on ollut omat jumalansa ja palvontapaikat.

Kirkon, oman kirkon, Leena Repo näki tärkeäksi. ”Täällä minut on kastettu”. ”Rippikirkkoni on tämä”. ”Täällä minut on vihitty”.

- Kirkkorakennus liittyy tärkeänä osana moneen ihmisen elämän eri vaiheeseen. Vuosisatojen ajan kristillisiä kirkkoja on rakennettu ja mikäli vanhojen, hävinneiden kirkkojen paikat on tunnettu, niitä on suojeltu. Sakkolan kirkkomaakin on enemmän kuin turistikohte – kirkkomme seinät täällä ovat nyt avarat, katto korkealle. Penkit, muu kalustus, urut puuttuvat – mutta olemme silti kirkossa, puhui pastori ja sai yleisön hermistymään jumalanpalveluksessa valkeiden koivujen keskellä.

Leena Repo kertoi käynnistään Lappeenrannan taidemuseossa. Hiljaiset kirkot –näyttelyssä hän näki yllättäen Sakkolan kirkon antependiumin, alttarivaatteen, jota säilytetään kansallismuseossa. Tuo vaate oli saatu

Pastori Leena Revon toimittama jumalanpalvelus oli mitä herkistävintä ja juhlevin valkeiden koivujen lomassa - kirkolla vain taivas kattona. Pastori muistutti, ettei Jumala ole sidottu paikkaan.

Sakkolan viimeiseen kirkkoon 1930-luvulla.

- Alttaripöydän edessä ollut kapea, pitkä vaate on pituudeltaan ehkä neljä metriä. Väriltään se on tummanpunainen, kultaisin kuvioin koristeltu. Minulle vaate kertoi paljon: siihen on kuvattu keskelle risti, jossa on ympyräkuvio. Ristin molemmilla puolilla on viljantähkiä ja näiden vieressä viinirypäletertut. Vaate puhui elämästä. Elämästä, joka meille jokaiselle on annettu eletäväksi sillä paikalle, mille meidät on asetettu.

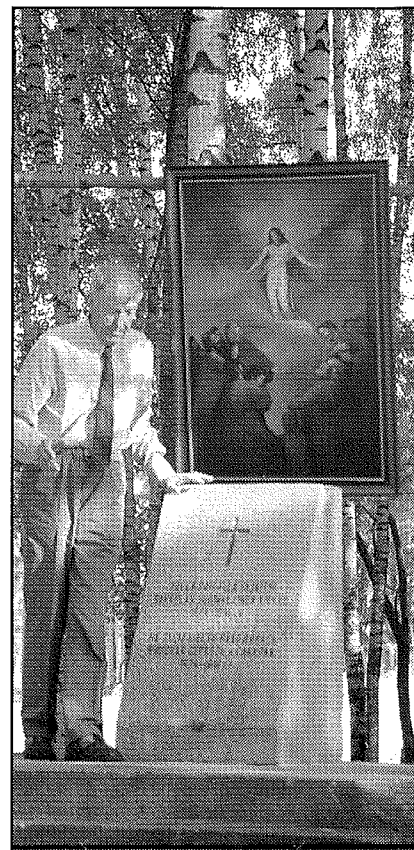
- Kirkkomme alttarivaate kertoi myös elämästä, jonka vilja ja viinirypäle meille antaa. Viini ja leipä, ehtoollisaineet, kertovat meille Kristuksen rakkaudesta meitä kohtaan.

Pastori tiesi joidenkin paikalla olleiden nauttineen ainakaan ehtoollista.

- Tuo Jumalan kokemus on ollut jostain sellaista, joka on heijastunut elämääne ja teidän kauttanne myös meidän myöhemmin syntyneiden elämään. Olemme saaneet sen perintönä teiltä.

Lopuksi Leena Repo muistutti vielä siitä, että Jumala ei ole sidottu paikkaan, vaan kulkee ihmisen mukana.

- Ja Hänen mukanaan seuraa meitä sanoma rakkaudesta, joka siunauksena ympäröi meidät.

Samppa Viskari kantoi vastuun jumalanpalveluksen järjestelyistä. Hänen kotimuseostaan oli tuotu paikalle myös jäljennös Sakkolan kirkon alttaritaulusta.

Kotiseudun kirkkotarha

Tänä päivänä tunnemme kiitoksen.
Nyt ei ole enää harha,
kun jalkamme seisovat vakaasti
ja alla on kirkkotarha.

Yli viisikymmentä vuotta on kulunut,
kun läksimme näiltä mailta.
Sydän Suomessa, koti on kaikkialla,
silti, Karjalaan kaipaamme aina.

Täällä nuoruuden aika valoisa
oli eletty huolta vailla,
kun toiveita täynnä kuljimme
kotiseudulla Karjalan mailla.

Vaan myrsky myllersi Eurooppaa,
se ulottui tänne asti.
Me kaikki jouduimme evakkoon,
monen moni junalasti.

Kaksi sukupolvea on kasvanut
jo Suomessa evakkotiellä.
Myös heillä on Karjalan kaipaus
sydänveressään vielä.

Pyhät puistot kauan on olleet
Sakkolan kulkijaa vailla.
Nyt raja on auennut kulkea
täällä esi-isien mailla.

Kiitos Luojan, kun antoi armonsa,
että juhlimaan voimme tulla
tänne sukupolvien juurille,
jonne aina, on kaipaus mulla.

Suvanto vuolaana välkehtii.
Kirkkopuisto on sama,
jota vuosisadat on siunanneet.
Se sielussain aina on oma.

Nää kirkon rauniot pyhät on
ja meille rakkain paikka.
Kun harvoin tänne tulla voi
ja on vieraan hallussa vaikka.

On muistomerkit pystyttää
jo saatu puistohon tähän.
Se meidän mieltämme virkistää
ja antaa turvaa vähän.

Pyhiinvaellusmatkalle tulemme
tänne aina uusin mielin,
vaikka lapset ja lapsenlapsetkin
jo laulavat vierain kielin.

Nyt kiitos Herralle taivaassa,
kun annat armosi meille
ja kotiin johdatat armossas
ikuisen rauhan teille.

Eeva Koiranen

Hän esitti oheiset, kirjoittamansa säkeet pitäjäjuhlissa Sakkolan kirkon raunioilla.

Tervehdys veljille. Sakkolan sotainvalidi- ja veteraanikerhon seppeleen laskivat Martti Karonen ja Lauri Lamppu. Kolmas seppelartioon kuulunut oli Eeva Koiranen.

Myös muutama paikallinen tuli sivusta seuraamaan jumalanpalvelusta. Heli Nurmesniemi poseeraa tuntemattomaksi jääneen gromovolaismummon kanssa.

Ritva Viskari (vas.) vei kukat kaatuneen isänsä muistolle. Hän menetti isänsä pari vuotiaana pikkutyttönä. Kyynelten jälkeen jaksoi taas hymyillä, kun vierelle löytyi vanha tuttu Aune Aartonen.

Päiväjuhlassa päästiin iloiseen tunnelmiin - illatsuista puhumattakaan. Tässä "veetään nuottaa" Mervi Äikkään (vas. kansallispuvussa) johdolla. Mervi toimi tilaisuuden juontajana Hannu Turkkisen kanssa. Juontajat ansaitsevatkin kiitoksen huolella hoidetusta roolistaan - muunmuassa esiintyjät sukujuurineen huomattiin esitellä.

Pääjuhlan tervehdyssanat lausunut Hannu J. Paukku kertasi samalla juhlapaikan, Kiviniemen ja sen kosken menneitä vaihteita.

- Kiviniemen kylä on vanha sakkolalainen juhlapaikka. Täällä on järjestetty erilaisia juhlatilaisuuksia jo Ruotsin ja Venäjän vallan ajoilta saakka. Viimeinen maatalousnäyttely pidettiin juuri ennen talvisotaa, ja Kiviniemen markkinat järjestettiin kahdesti joka vuosi. Nyt juhlapaikkana on kosken pohjoispuoli, ennen juhla-alueena toimi ravirata ja urheilukenttä Suuressa kylässä kosken eteläpuolella, selvitti Paukku.

- 58 vuotta sitten näillä rannoilla käytiin kiihvasta kamppailua elämästä ja kuolemasta. Täällä taisteltiin Suomen itsenäisyyden ja vapauden puolesta demokraattisen ja vapaan yhteiskunnan puolesta.

Nykytilanteessa Paukku iloitsi rajojen aukeamisesta ja vapaasta kanssakäymisestä venäläisten ystävien kanssa.

- Ehkä piankin koittaa se aika, jolloin Venäjäkin on Euroopan unionin jäsen ja käytännössä rajat ovat poistuneet maittemme väliltä, mietti puhuja.

Suvanto-Säätiön valtuuskunnan puheenjohtaja totesi karjalaisen perinteen vaalimisen säilyneen myös nuoremmalla polven keskuudessa.

- Karjalaisuus elää ja voi hyvin. Voimme olla karjalaisuudestamme ylpeitä. Myös Suvanto-Säätiön toiminnan jatkuminen on turvattu valitse, malla jo nuorempia, sakkolalaisia sukujuurta olevia henkilöitä mukaan toimintaan.

Säätiön toiminnan hän ennakoikin olevan tulevina 50 vuotena erilaista mitä nyt taakse jääneet vuosikymmenet.

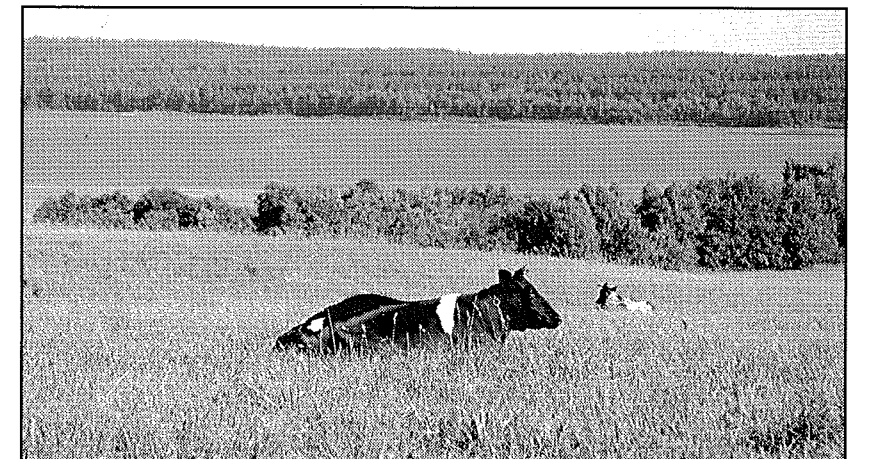
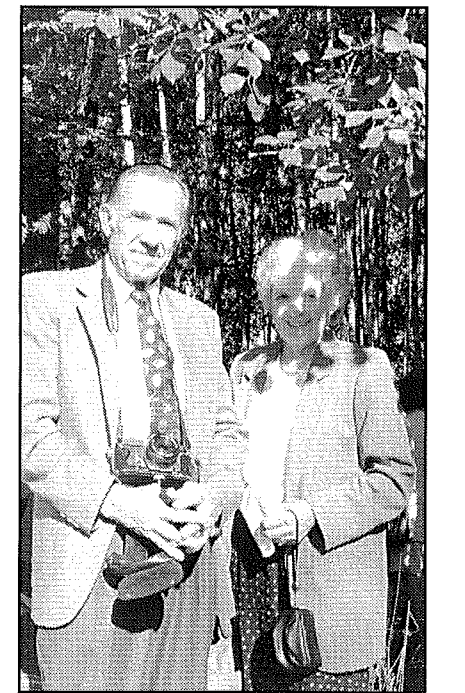
- Vääjäämättömästi säätiön toiminta siirtyy niiden käsiin, joiden tiedot ja muistot entisestä Sakkolasta ovat kuulopuheiden, perimätiedon ja historia-kirjojen varassa. Sakkolalaisuus ja karjalaisuus eivät kuitenkaan koskaan kuole. Kansan historiallinen muisti on pitkä; ei historia unohda sitä, että Karjalan kannas ja Sakkola ovat esi-isämme ja isämme perintömaata. Uskomme vakaasti, että asiat ovat toisella toalla Suvanto-Säätiön täyttäessä 100 vuotta!

Pietarilaislasten tanssiryhmän esitykset olivat taidokkaita. Kalinkan taiteihin osasivat suomalaisetkin yhtyä (kuva yllä).

Kaukaisimmat vieraat tulivat Amerikoista asti. Sakkolakäynnin lisäksi Kyösti ja Salme Kopperoisen ohjelmassa oli sukkokokous Lempäälässä, (kuva oik.)

Kaiken juhlahulinan keskellä Gromovo eli tavallista, helteistä elokuun viikonloppua. Lehmälaitumelta näkymä kohti Suvantoa (kuva alla).

Juhlapuhuja, petäjärveläissyntyinen Yrjö Raaska aloitti Aleksanteri Aavan runonsäkeen kera: ”Meille jäi omaksi muisto kaikesta kadonnehista, jäi kotoa jäi kyliltä, kaikkialta Karjalasta”. Raaskan puhe kulki niin evakko-aikojen kuin lapsuudenkin muistoisissa, samoin hän läpikävi vaikeat uudisrakentamisen vuodet ja Karjala-seurojen synnyn uusille asuinsijoille

- Sotatoimien aikana menetimme Suvannon eteläpuoliset kylät, muun osan Sakkolaa rauhansopimuksessa muun Karjalan ohella. Me sakkolalaiset siirryimme näiltä asuinsijoiltamme kesäkuussa 1944, selvitti Raaska, ja muisteli seuraavaksi karjalaisten kulkuri-elämää.

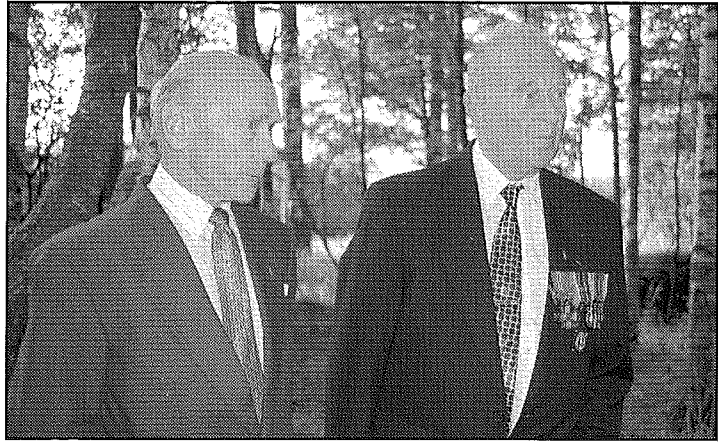
- Kuljettiin siirtolaisvirtojen mukana, joko viranomaisten ohjaamina tai oman mielen mukaan. Asuttiin tilapäisten majoituspaikkojen huonoimmissa tiloissa eikä tiedetty, mikä on määränpää. Tummat olivat näkymät kaikkiin suuntiin. Lähdön järkytys ja kaikinainen epävarmuus synkensivät, kun huomispäiväkin oli tuntematon.

Juurettomana kulkien kului muutamia vuosia, kunnes 1946-47 voitiin suurimmalle osalle osoittaa lopulliseksi suunniteltu sijaintipaikka. Edessä oli jälleenrakentamisen kovat vuodet.

- Oli rakennettava uudet kodit, rai-vattava pellot, löydettävä uudet työpaikat, hankkia kaikkea elämiseen tarvittavaa; ratkaistavia pulmia oli riittämiin.

Kaiken ohella kotiseudun muisto poltteli mieltä.

- Ajatus kulki aina Sakkolan maiseissa, elettiin kuin kaksoiselämää. Aura käänsi Hämeen multaa, ajatus kulki Suvannon päivänpaisteisilla kotirinteillä. Pienenä lohtuna oli se, että saman kylän asukkaat oli pyritty sijoittamaan samoille paikkakunnille. Näin pyrittiin säilyttämään kyläyhteisöt ja entiset naapurit toistensa lähellä. Toisten avustaminen ja tukeminen kävi mahdolliseksi. Näinä vuosina syntyivät myös useimmat Karjala-seurat, samoin Suvanto-Säätiö. Myös jotkut entiset yhteisöt jatkoivat toimintaansa, kuten Sakkolan sotainvali-dit.

Maratoonari Veikko Karvonen (vas.) ja juhlapuhuja Yrjö Raaska -entiset naapurukset.

Suvanto-Säätiö siksi, että viranomaiset eivät hyväksyneet entisten Karjalan paikannimien käyttämistä.

Juhlapuhuja muisteli vielä kiireisiä evakkoonlähden aikoja:

- Varsinkin Suvannon eteläpuolisten kylien asukkailla oli hyvin kiireinen lähtö ensimmäisen sotapäivän iltana talvisodan alussa. Esimerkiksi Petäjärven kylän asukkaat saivat kaksi tuntia aikaa olla asemalla, josta viimeinen juna lähti. Viranomaisten määräys oli: tavaraa saa ottaa mukaan vain niin paljon kuin pystyy itse kantamaan – käytännössä siis matkalaukullisen. Jos vielä äideillä oli pieniä lapsia mukanaan, ei matkatavaroihin lapsen tarvikkeiden lisäksi muuta sopinutkaan. Härkävaunut odottivat ja kodit jäivät

polnettaviksi täysine irtaimistoineen.

Muistojen Raaska kuitenkin painotti olevan merkittävä osa ihmisen elämää, joka varsinkin karjalaisilla korostuu.

Kotiutuminen uusille asuinseuduille tapahtui vähitellen.

- sakkolalaisetkin ovat puolen vuosisadan aikana tehneet mittavan jälleenrakennustyön ja kasvattaneet uuden sukupolven. Olemme myös menneet mukaan kaikkeen yhteiskunnalliseen toimintaan ja meitä arvostetaan.

Yrjö Raaska katsoi tärkeäksi myös viime vuosina luodut ystävyysuhteet Sakkolassa nykyisin eläviin asukkaisiin ja viranomaisiin.

- Lämmöllä tulemme aina muistamaan esi-isiemme kultamaita eikä muisto niistä häviä.

Itäilakoinnin pyörteissä viedään lausuja Eeva Koirasta.

Venäläisiä viranomaisia ja säätiön ystäviä osallistui juhlaan komea rivistö.

Edessä oikealta hotellinjohtaja Sofia Liptshankaja, kunnanjohtaja Anastasija Bakatsh, varakonsuli Anu Rämä, sekä rouva ja Vladimir Chertilin. Vasemmalla reunassa tulkkina toiminut eversti Arvo Räisänen.

Suvanto-Säätiön edustajat saivat pääjuhlan jälkeisenä päivänä nauttia Gromovon kunnanjohtajan vieraanvaraisuudesta. Oikealta Yrjö Raaska, Esko Kallonen, Anastasija Bakatsh sekä hänen taloudenhoitajattäitinsä Galina ja Matti Naskali. Lounaan kuluessa keskusteltiin yhteistyön lujittamisesta, jopa mökkimaan vuokrausmahdollisuuksista oman tukikohdan rakentamiseksi säätiölle Sakkolaan.

Muistot mukana Tanskanmaalle

Se yhtä on, se yhtä on,
tää kansa kotirannikon!
On yhtä kuni Vuoksen vuo,
kuin Suvanto tai metsä tuo,
kuin rivi vankan vartion,
se yhtä on, se yhtä on!

Aleksanteri Aavan runosta "Laulu heimosta" kirjoitan ensimmäisen säkeistön tähän, se kuvaa niin elävästi niitä elokuun juhliä Sakkolassa. En osannut ajatella, että meitä tulisi olemaan niin suuri määrä sakkolalaisia, jotka tulisivat osaaottamaan pitäjän suuriin juhliin. Kun tulin kirkkohäikköön ja näin ihmisparjouden, se oli jotain mahtavaa.

Kun sitten täällä Kööpenhaminassa aloin kirjoittaa tätä, valitsin runosäkeistön, joka kuvaa erinomaisesti pitäjäläisten yhteenkuuluvaisuutta, karjalaista henkeä.

Eri puheitten sisällöstä sain sen käsityksen, että yhteistyö nykyisten Sakkolassa asuvien ja heidän johdon kanssa on myötämielistä, ja että meitä entisiä sakkolalaisia ei katsella epäsuopealla silmällä kun vierailimme kotikunnassamme. Muutama vuosi sitten olin katkera siitä, että sain vain vierailulla lapsuusajan kotipaikalla ja kävellä rantahietikolla katsellen aurinon kimallusta Vuoksen selällä. En tuntenut minkäänlaisia ystävällisiä ajatuksia siellä nyt asuviin asukkaisiin, vaikka tiesin, että heidän lähtöjuurensä oli jostain Neuvostoliiton peräkulmilta ja että he olivat samassa asemassa kuin itsekin olin vuosikymmeniä sitten, evakkona vieraalla maalla. Mutta mitä vanhemmaksi tulee ja ajattelee maailman ihmisten elämäntilanteita, joitten suurin syy-pää ovat sodat, niin ajatukset tulevat inhimillisemmäksi ja suvaitsevaisuus kasvaa. Eiväthän kaikki pakolaiset lähde kotoaan vapaaehtoisesti, vaikkakin heistä löytyy ihmisiä, jotka näkevät mahdollisuuden parantaa taloudellista asemaansa vieraan maan kustannuksella.

Olen iloinen ja ylpeä, että olen

Tanskasta asti juhlille tullut sakkolalainen vei paljon muistoja mukanaan. Mutta kuinkahan monta valokuvaa juhlien aikana otettiin - sitä voi vain arvata. Tässä ikuistetaan muistoja jumalanpalveluksen kuluessa.

Sakkolasta. Kun minulta ulkomailla käydessäni kysytään, oletko suomalainen, sanon: Olen, mutta eniten karjalainen ja Sakkolasta, olen sitä pääläeläntä kantapäähän asti! Myöskin juhla siellä Kiviniemen kosken varrella oli mahtava ja monivivahteinen. Sydänparkani oli mennä nurin nähdesäni Karjalan lipun hulmuavan suomalaisen ja venäläisen lipun keskellä. Ja puheet olivat vaikuttavia. Oli myös hauskaa katsella nuorten ohjelmaa saunavihtojen huiskahdella, samoin tositaidekkeitä venäläisiä lapsia esityksineen. Eihän se ihme ole, tulevat Venäjältä ne suuret, maailmankuulut balettitaansijat.

Hauskaa meillä oli myös nuotiolla, missä hanurinoittaja sai meidät kaikenlaisen hassunkuriseen leikkiin mukaan. Uskaltauduin laulamaan muutaman laulun, kun sain tuekseni erään veteraanilaulajan. Runoja lausuttiin ja ne vitsit! Niitä olisi kuullut enemmänkin.

Kävin ensimmäisen kerran Pietaris- sa. Kuljettajista Erkki järjesti matkan sinne. Näin Karjalaa, jota en ollut koskaan ennen nähnyt. Pietarin kierroksen jälkeen ajoimme kotiin Terijoen kautta, missä näimme ne kuuluisat

hiekkarannat. Kuokkalassa pysähdyimme ja kävin kuvaamassa Ilja Repinin kotitalon, joka on nyt museo. Ei ollut aikaa käydä sisällä, vahinko vain.

Uskaltauduin uimaan Vuoksessa, vaikka itselleni vannoin, että en ui siellä enää koskaan, koska se on huuhdellut satojen sotilaiden kaatuneet ruumiit sylissään. Pidän Vuoksea jollain tavalla pyhänä hautana. Kenties pehmeyttä ja nostalgiaa, mutta niin olen tuntenut. Vuodet vierivät, muistot eivät kuitenkaan vaalene, ne tulevat esille kuin niitä katselisi suurenuslasin lävitse.

Minulla on vielä jäljellä kirjoja, "Lapsuusmuistoja Sakkolan Kiviniemestä", värikollaaseja teksteineen. Näin juhluvuonna annan niitä ilmaiseksi kiinnostuneille. Lähetä kortti nimellä ja osoitteellasi varustettuna allekirjoittaneelle.

Monet terveiset kaikille, joita minulla oli ilo tavata ja rupertella heidän kanssaan. Hyvää syksyä täältä Kööpenhaminasta toivottaa

**Martta Karvonen Olesen
Bryggervangen 74, 4sal
2100 København, Danmark**

Nuorimmaisen Sakkola-kokemuksia

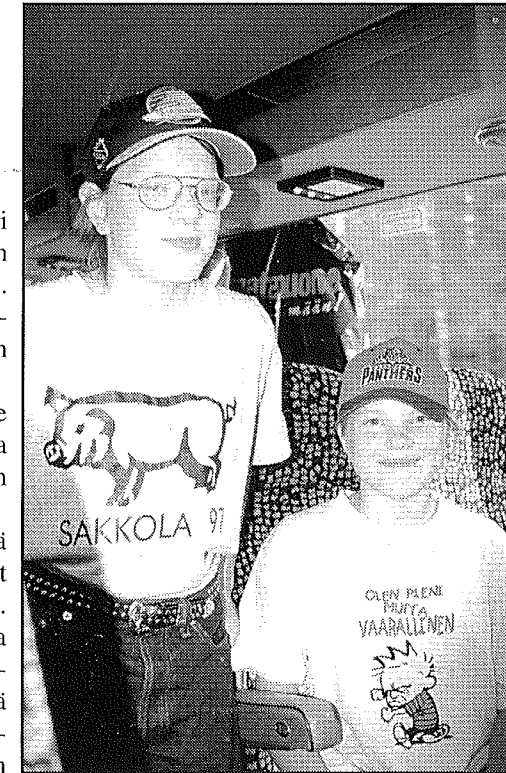
Minun mielestäni Sakkolassa oli paljon sellaista, jota ei ollut ennen nähnyt. Ensimmäisenä oli tulli. Monen monta kertaa sai kaivaa passin pussista ja näyttää sen virkailijalle.

Viipurissa mentiin ensimmäisille ostoksille tax-freehen. Se oli aika pieni, mutta oli siellä jonkun verran ostettavaa.

Seuraavaksi vähän ajan päästä päästiin hotellille. Ensin oli huoneet ihan sekaisin ja avaimet ties missä. No, lopulta kaikilla oli huoneet ja avaimetkin vähän ajan päästä. Huone ei ollut hirveän puoleensavetävä ja ensin petivaatteetkin tuntui vähän tunkkaisilta, mutta kyllä niihin sitten tottui. Vettä tuli, tosin välillä pelkkää kylmää.

Ensimmäinen ruokailukin oli vähän outo, kun maitoa ei saanut ja vesi oli huonoa. Onneksi limsat oli ihan tavallisia ja niitä voi juoda.

Toisena päivänä oli itse juhla. Kirkko oli ulkona, samoin juhla. Eli tilat

Paukun perheen lapset Janne ja Kaisa hoitivat juhlilla kunniakkaasti myös infopistettä. Ja ottivat tietysti porsaspaita-tilauksia vastaan.

Tässä ollaan jo turvallisesti kotimatalla, tullistakin selvittiin onnellisesti.

olivat erilaisia kuin meillä täällä Suomessa. Juhla meni hyvin ja siellä oli hyviä ohjelmanumeroita. Juhlan jälkeen oli juhla-ateria. Se nyt ei ollut hirveän erikoinen, mutta juhla-ateria kuitenkin.

Seuraavana päivänä mentiin taksiin katsomaan papan kotipaikkaa, taistelupaikkoja ja muita muistomerkkejä sekä käytiin myös papan koulun portailla ja Pylkkään Viljamin kotitalolla. Lopuksi käytiin uimassa. Siellä vedessä oli sellainen vonkkapenkere.

Sitten kun tultiin hotellille, käytiin kävelemässä rautatieasemalla, missä lähellä oli myös joku muistomerkki. Hotellin lähellä oleva kauppa oli mielestäni hyvä. Siellä oli paljon tavaraa ja oli myös terrassi, jossa istuskella.

Seuraavana päivänä heti aamupalan jälkeen lähdettiin linja-autolla kotia kohti. Viipurin torilla pysähdyttiin ostoksille. Sen jälkeen lähdettiin ajamaan rajalle, jossa tullissa aikaa kului noin kaksi tuntia.

Sitten oltiin Suomessa. Kaikin puolin kokemus oli varmasti yksi niistä mieleenpainuvimmista.

**Kaisa Pauku,
12 vuotta**

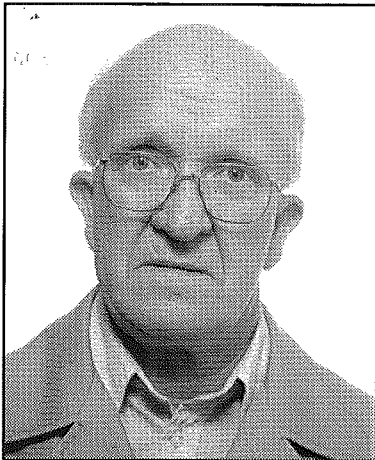
Ilpo Kuparinen tallensi tapahtumia videonauhalle - myös kotikyläkäyntejä ja maisemia pitkin Sakkolaa. Kuvassa nauhalle menee nyky-petäjärveläisten kotieläin- ja varastotiloja kylän laidalta.

VUOSIA TÄYTTÄNEITÄ

80 vuotta täytti Leo Hinkkanen 9.6.1997 Ruovedellä. Hän on kotoisin Sakkolan Hovinkylästä.

70 vuotta täytti 12.8.1997 Saara Kemppainen Kemijärvellä. Hän on omaasukua Huuska, ja entinen kotikylänsä Sakkolan Röykkylä.

70 vuotta täytti 16.8.1997 maanviljelijä Toimi Virolainen Vesilahdessa. Hän on syntyisin Sakkolan Hovinkylästä. Hän on toiminut pitkään Hovinkylän seuran sihteerinä ja rahastonhoitajana, ja on mukana myös Vesilahden Karjalaisten yhdistyksen työssä. Hän harrastaa aktiivisesti metsästyä ja kalastusta.

80 vuotta täyttää Lempi Koiranen marraskuun 24. päivänä 1997. Halikossa. Hän on syntynyt Sakkolan Kiviniemessä Karjalan kannaksella. Hän kävi Petäjärven emäntäkoulun vuonna 1935, sodan jälkeen hän muutti Naantaliin. Koulun jälkeen hän oli harjoittelijana Vuokselassa Virkin tilassa vuonna 1936 ja työssä Antrean kunnalliskodissa 1937.

Sodan sytyttyä hän oli lottana ilmatorjuntatöissä vuosina 1939-40. Sotien välissä hän oli töissä emäntänä Suomusjärvi/Kisko/Kiikalan kunnalliskodissa. Vuodesta 1941 sodan loppuun asti hän oli sotatoimissa mukana lottana, ensin Karjalan kannaksella ja myöhemmin Syvärillä ja Lapissa joukkojen muonitustehtävissä. Hän työskenteli yhteyslotta Kanerva Yrjö-Kosken kanssa usein hyvinkin vaikeissa olosuhteissa.

Rauhan tultua hän kävi Tampereella suurtalousemäntäkoulun. Kesälomien aikana hän oli harjoittelijana Satalinnassa. Valmistuttuaan Lempi Koiranen toimi pääemäntänä Vaasassa Karjakunnan einesskeittiössä ja myöhemmin Nummelan keuhkotautiparantolassa Røykässä, josta aikanaan tuli Helsingin kaupungin mielisairaala.

Lempi Koiranen kuuluu sotaveteraaneihin ja on ollut aktiivisesti mukana martoissa.

Kutominen on ollut hänen harrastuksensa koko elämän, ja hänen kangaspuissaan ovat syntyneet monet kauniit liinat, pyyheliinat, pukukankaat, matot ja matkahuovat.

70 vuotta täytti Mirjam Kallonen. Merkkipäiväänsä hän vietti miehensä ja sisarensa kanssa Pärnun kylpylässä Virossa. Yllätysvieraitakin kävi; sisaren ja veljen lapset Mäntsälästä, Vantaalta ja Helsingistä. Kuvassa päivänsankari onnittelijoiden keskellä.

Kirja julkaistiin käsityöneuvoksen syntymäpäivillä

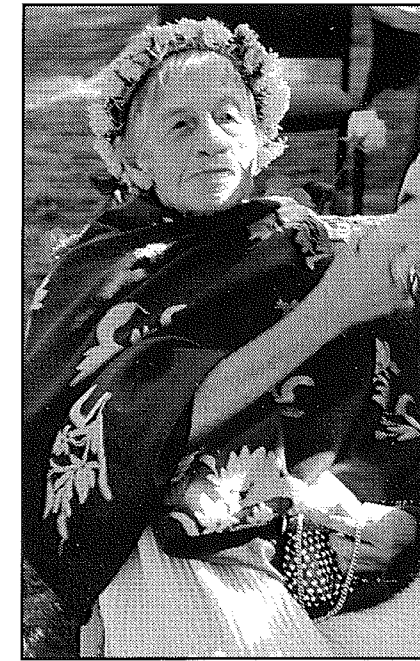
Käsityöneuvos Tyyne-Kerttu Virkki täytti 90 vuotta 5.6.1997.

Juhlapäivän aamu valkeni aurinkoisena, kuten aina minun syntymäpäivilläni, sanoi itse päivänsankari varmana asiasta. Aina on ollut kaunis ilma ja niinpä juhlan näyttämöksi oli valittu merellinen ulkotila Töölön Torpan nurmikolla.

Päivä oli kaunis ja Suomen lippu liehui iloisesti – sen verran oli tuulenvirettä meren rannalla. Käsityöneuvos Tyyne-Kerttu Virkki oli pukeutunut kauniiseen valkoiseen pukuun, jonka kankaan hän oli itse suunnitellut ja kudottanut ja muotitaiteilija Riitta Immonen oli toteuttanut valmiiksi puvuksi.

Tyyne-Kerttu Virkki oli kuin hento, herkkä, hauras kukkanen valkoisissaan, keltainen voikukkaseppele päässä. Mutta se hauraus on vain näennäistä. Vahva tahtoihminen putkahti esiin hyvin nopeasti.

Hän halusi itse valvoa, että pöydät olivat sopivassa kohtaa, liina oikean mittainen ja joka pöydällä oikeanlaatuiset ja -väriset kukat. On ihailtavaa tuo hänen tyylitajunsa, kauneuden ja täydellisyyden tavoittelunsa. Asiat – pienimmäkään eivät saa olla vähän sinnepäin. Pienet

asiat ovat suuria asioita.

On upeaa, että hän juhlapäivänäänkin jaksaa paneutua kokonaisuuteen. Hänen itsensä täytyy hyväksyä se, miltä kaikki näyttää. Hän on hauras, hento ja vahva – kaikkea näitä ilman ristiriitaa.

Vieraat otettiin vastaan terveystoolin kera. Heitä olikin läheltä että kaukaa. Päivänsankari sai runsaasti huomionosoituksia ja tervehdyksiä. Tyyne-Kerttu Virkki Säätiön puheenjohtaja Jarno Peltonen ja lähes koko hallitus tulivat yhdessä ja heidän kerallaan myös vieraita Intiasta ja Kuwaitista. Oli hyviä ystäviä hänelle niin rakkaasta Eestis-

tä. Radiokin oli vierailulla. Ylen Aikaisen iltapäiväsuoraan teki toimittaja Mauri Muttonen yllätyshaastattelun. Syntymäpäivänjuhlan kohokohtia oli hetki, jolloin presidenttipari Martti ja Eeva Ahtisaari kunnioittivat onnittelukäynnillään syntymäpäiväsankaria.

Juhlapäivää täydentämään ilmestyi myös kirja: Elettyä elämää Tyyne-Kerttu Virkki 90 vuotta 5.6.1997. Hän on itse suunnitellut kirjan sisällön ja valinnut valokuvat, joita onkin runsaasti: yli 200 kuvaa, sekä värillisiä että mustavalkoisia. Kirjan ovat toimittaneet Tyyne-Kerttu Virkki, FK Sirkka-Liisa Uutela ja opetusneuvos Siiri Valli.

Kirjan esitteli konsultti Väinö Purje, joka toimi myös mainiona kuuluttajana laulaja Raita Karpon kanssa.

Juhlat jatkuivat vielä iltamyöhään käsityöneuvoksen kauniissa kulttuurikodissa Merikannontielle.

Onnellisia vuosia eteenkinpäin! Mieleenpainuvasta, kauniista juhlasta kiittäen

Vuokko Kuhalampi

Virkin kirjaa on myytävänä 300 markan kappalehintaan. Käsityöneuvoksen elämäntyötä ja käsityö-museota voi myös kannattaa lahjoituksin: Virkki-Käsityö-museon kannatusliikkeen, Merita, Erottaja, 124350-217160.

SYDÄMELLINEN KIITOKSENI

Teille ystävät
läheltä ja kaukaa,
kun muistitte minua
90-vuotispäivänäni
5.6.1997
niin monella tavalla.

Tyyne-Kerttu Virkki

Sakkolan Kirkonkylän Nuorisoseuran PERHEILTAMAT

Pirkkalassa Pirkanpirtillä
4.10.1997 klo 18.
(Tied. puh. 03 – 368 0108)

Tervetuloa!

Johtokunta

Tervetuloa viettämään VESILAHDEN KARJALAISTEN 50-vuotisjuhlaa sunnuntaina 5.10.1997.

klo 10.00 Juhlajumalanpalvelus Vesilahden kirkossa

klo 12.00 juhlahahvit ja tervehdyksen vastaanotto Vesilahden koulukeskuksessa

klo 13.00 pääjuhla koulukeskuksen auditoriossa,

juhlapuhujana Karjalan Liiton puheenjohtaja Markku Laukkanen

Vesilahden Karjalaiset ry:n hallitus

KUOLLEITA

Äitini Meri Männikkö, omaasukua Usvakari, syntyi 23.1.1908 Kuolemajärvellä, mistä perhe muutti ensin Viipuriin ja sieltä Sortavalaan.

Vuonna 1934 hän tuli Sakkolan Osuuskunnan palvelukseen Kiviniemeen. Siellä hän tapasi tulevan puolisonsa Toivo Männikön, heidät vihittiin syyskuussa 1939. Sillä erää avioelämä jäi lyhyeksi, kun Meri jo lokakuussa kutsuttiin sotatoimiin. Talvisodan ajan hän oli Kannaksella ja jatkosodan aikana 4:nneen Divisioonan alaisena kenttäsairaalassa Kannaksella ja Itä-Karjalassa lääkintälottana.

Sotien jälkeen evakkotaival toi perheen Viialaan. Meri-äiti loi isä-Toivon kanssa kodin, mikä huokui lämpöä, isänmaallisuutta ja karjalaisuutta.

Meri Männikön toimi- ja luottamus- tehtävien sarka ehti varsin mittavaksi. Hän oli perustajajäsenenä Viipurin Seurakuntanuorissa, Sakkolan Osuuskunnan kirjanpitäjänä, Kausalassa Osuusliike Oma Pohjan Asema -nimi-

sen myymälän hoitajana. Hän oli mm. aktiivinen lotta, martha ja nuorisoseuralainen, myös Suvanto-Säätiössä hän oli monivuotinen tilintarkastaja.

Tyttärenään voin vain ihailla vanhempieni karjalaisille niin tunnus- omaista valoisuutta, voimaa ja uskoa elämään – ja toivoa, että mekin voisimme tällaisen arvokkaan perinnön jättää vuorollamme tuleville polville.

Meri-äiti nukkui rauhallisesti pois 89-vuotiaana, juhannusaamuna 21.6.1997.

Seija

Sakkola-Seuran perustajajäsen Kerttu Pitkänen, omaasukua Halme, syntynyt 5.11.1905, pääsi pois 8.8.1997. Maanpäällistä paikkaa auringossa ei täällä voi kukaan saada, mutta silloin tällöin aurinko kiertää myös pohjoiseen, kuten on tehnyt tänä kesänä ja sinä päivänä, jolloin se vei mukanaan minun ainoan äitini viettämään viikkoa sinne, missä yksi ilo karkottaa sata

surua ja missä ymmärryksen esteet puhalletaan pois rakkaudella.

Jos omatunto on kompassi, järki peräsin ja tunteet tuulena, silloin tullaan perille. Ehkäpä näissä merkeissä äiti tuli Uudeltamaalta Karjalaan, ensin Räisälään ja viikon kestäneiden, perinteisten karjalaisten häiden jälkeen hänestä tuli sakkolalainen. Avioliitto Karholasta kotoisin olevan Mikko Pitkäsen kanssa sai aikaan sen, että koti Viipurissa tuli kymmeneksi vuodeksi tutuksi myös monelle sakkolalaiselle. Kaupunki oli tuolloin kansainvälinen, tunnelmallinen kulttuurikehto.

Äitiäni ajatellen en mitenkään voi sivuuttaa hevosia, jotka ikään kuin kavionpotkaisuillaan avasivat hänelle ovet kaikkialle ja tavalla tai toisella liittyivät hänen elämäänsä, niin työhön kuin vapaa-aikaankin. Vielä viimeisinä viikkoina uljaalle runoratsulle riittää tilaa äidin sydämessä.

Täällä maan päällä on vain lähtijöitä. Taivas ja maa kätkevät suuret salaisuutensa, jotka pulppuavat meille tuntemattomasta lähteestä. Ne voivat olla tietttömiä taipaleitten takana tai kuiskauksen päässä. Todellisen vaikutusvallan kehto on kuitenkin sydämissämme, varsinkin äitien sydämissä.

Meitä on odottamassa valkoinen kukka kirkkaan lähteen reunalla, ja äidit ovat iäti kuin lyhtyjä pimeässä.

”Soi vienosti murheeni soitto...”

Sydämellisesti kiittäen äidin muistamisesta.

Raija Kataja

Siiri Maria Serri, omaasukua Rekomaa, kuoli 20.6.1997. Helsingissä. Hän oli syntynyt 28.9.1911 Sakkolassa.

KUOLLEITA

Samppa on poissa

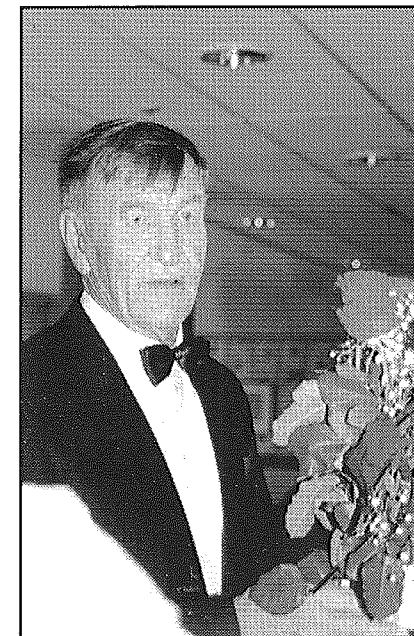
Samppa Salomo Viskari kuoli yllättäen kotonaan Orivedellä 30.8.1997, vain tasan viikko hänen 70-vuotisjuhlistaan. Samppa oli syntynyt Sakkolan Vilakalassa 23.8.1927. Vanhemmat olivat Marianna, omaasukua Repo ja Väinö Viskari.

Isäni Samppa eli täysipainoisen elämän aktiivisesti loppuun asti ehtien olla monessa mukana. Hän sai elantonsa maanviljelyksestä ja jatkoi näin esi-isänsä ammattia. Hän oli maata rakastava, maamies sanan varsinaisessa merkityksessä, eikä olisi muuta ammattia voinut ajatellakaan itselleen.

Hiihto oli hänen sydämenasiansa. Hänen oma aktiivinen hiihtouransa kesti 20 vuotta – vuodet 1946-65 Oriveden ponnistuksen riveissä Suomen mestariluokan hiihtäjänä. Hän toimi monenlaisissa valmennustehtävissä ja oli mm. Suomen Hiihtoliiton Hämeen piirin piirivalmentajana 10 vuotta. Valmentamisen ohella hän oli hieroja, laduntekijä, huoltomies, voitelija, lukuisten hiihtokilpailujen järjestäjä. Hän oli SHL:n liittovaltuustossa Hämeen piirin edustajana sekä toimi piirin hiihtojoostossa 20 vuotta.

Vaikka isä ei päässyt koskaan Suomea edustamaan ulkomaille kilpailijana, niin Suomen edustusjoukkueen voiteluryhmän jäsenenä hän sai kokea monet olympia- ja MM-kisat paikan päällä vuosina 1973-64.

Viime vuosina isä kierteli talvikisoja (olympia- ja MM-kisoja) oman ryhmänsä kanssa turistina alkaen Itävaltan Seefeldistä vuonna 1985. Näistä ”Sampan ryhmän” matkoista olemme

Samppa viikkoa ennen kuolemaansa, juhlapäivänään 23.8.1997.

saaneet usein lukea myös tämän lehden palstoilta. Isän viimeisiksi kisoiksi jäivät viime talven Trondheimin MM-kisat Norjassa. Seuraavaksi olisivat olleet Naganon olympialaiset Japanissa ensi talvena. Ne olisivat olleet 10. kisat hänelle ja niistä oli jo tehty suunnitelmat ja varaukset. Niihin kisoihin hän olisi lopettanut, mutta toisin kävi... Rakas asia isän hiihtoon liittyvällä elämänalueella on ollut hänen nimeään kantava hiihtotapahtuma, vuosittaiset Samppa-hiihdot Lempäälässä. Taustajärjestönä on toiminut Suvanto-Säätiö, jonka toiminnassa isä aktiivisesti oli mukana. Hän oli nykyisen valtuuskunnan jäsen.

Samppa ja Sakkola kuuluivat yhteen. Hänen voimakas rakkautensa synnyin- ja kotiseutuun Sakkolaan ei voinut jäädä keneltäkään huomaamatta. Sakkola oli hänelle edelleen kotipaikka, Orivesi asuinpaikka, kuten hän asian usein ilmaisi. Lukuisat kerrat hän oli järjes-

tämässä kotiseutumatkoja tai muutoin vain itse kävi Sakkolan kirkkomaalla ja kotipihalla. Meidät lapsetkin hän vietti kotitanssissaan. Sakkola-juhlat Sakkolassa tänä kesänä elokuun alussa jäivät hänen viimeiseksi vierailukseen siellä. Se oli hänelle suuri tapahtuma. Sakkolan kirkkomaalla vietettyä jumalanpalvelusta hän oli innokkaasti järjestämässä. Suuri juhla-vieraiden joukko lauloi hänen lempivirtensä rakkaalla kirkkomaalla ja valkeisiin koivuihin alttaritauluksi ripustettuna oli hänen sinne viemänsä Sakkolan kirkon alttaritaulun jäljennös.

Koti, uskonto ja isänmaa – siinä isän elämän tukipilarit, joista hän ei horjunut. Erään Sakkolan matkan jälkeen 28.8.1994 hän oli kirjoittanut muistilappuseen, joita hänellä oli tapana kirjoitella, seuraavan lauseen: ”On ikävä syntymäkötiin, jota ei enää ole. Se on kuitenkin syvällä sydämessäni. Koti, uskonto ja isänmaa”. Vanha usko ja luottamus Jumalaan kantoi hän elämän vaikeuksissa. Suurinta surua hän sai kokea poikansa kuoleman tähden vuonna 1991.

Viikkoa ennen kuolemaansa isä sai rakkaat ystävät, tuttavat ja sukulaiset ympärilleen 70-vuotisjuhliinsa. Ne olivat sellaiset juhlat, jollainen päivänsankarikin oli. Niistä jäi hyvä muisto. Isä oli aina toiset huomioonottava, avoin, epäitsekäs, avulias. Meille lapsille paras mitä voi olla. Kuten eräs ystävä sanoi: häntä oli helppo kaikkien rakastaa.

Isän lempilause oli: ”Elämän ilo syntyy ystävien lämmöstä”. Niitä ystäviä hänellä oli lukuisia. Ystävien, tuttavien ja sukulaisten lisäksi häntä jäivät suuresti kaipaamaan erityisesti vaimo Eeva, lapset puolisoineen ja kahdeksan lastenlasta.

Tytär Paula Tulento

**SEURAAVA SUVANNON SEUTU
ILMESTYY MARRASKUUN ALUSSA.**

Lehteen tarkoitettu aineisto toimitukseen viimeistään 24.10 mennessä.

Osoitteella Suvannon Seutu, Rautasemantie 375, 37550 Moisio.

Sakkolalaisjuuret omaava Katja Pakarinen esiintyy televisiosarjassa

Kirsti Mannisen ja rautulaisen teateriohjaaja **Markku Onttosen** yhteistyössä televisiolle käsikirjoittama *Kun taivas repeää* -sarjan kuvaukset loppuivat heinäkuussa. Neli-osainen sarja kertoo Raudussa sijainneen kenttäsairaalan lääkintälotista ja se tulee kuvaruutuihin vielä tänä vuonna.

Raudusta kotoisin olevaa Elli-lottaa, joka jäi työskentelemään kenttäsairaalaan, näyttelee **Katja Pakarinen**. Hänen juurensa juontavat Sakkolan Valkjärvenkylään, josta hänen mumminsa **Hilda Ollikainen** oli kotoisin.

- Mummi ja isoisä tapasivat Kiviniemen koskella kun savolaisukki oli suorittamassa siellä asevelvollisuuttaan. Itse en ole Karjalassa käynyt, mutta kuka tietää vaikka jossain vaiheessa lähden kuvauspaikkoja ja mummin kotikontuja tutkimaan ihan paikan päälle.

Karjalaisuus vaikuttaa

Elliä Katja Pakarinen kuvaa "maanläheiseksi" henkilöksi, joka on valmis toimimaan "kanaemona" myöhemmin sairaalaan töihin tuleville vaikka on vain muutaman vuoden heitä vanhempi.

- Ellillä on elämänmyönteisyyttä ja hurttia huumoria, hän kiteyttää roolihenkilöään.

Noita ominaisuuksia Katja Pakarinen itsekin arvostaa ja myöntää kokevansa hyvin voimakkaana karjalaisen identiteetin itsessään.

si tuloonsa saakka Nurmeksessa. Sen jälkeen hän muutti Helsinkiin ja opiskeli yksityisesti ja erilaisilla kursseilla näyttämötyötä.

- Sitten menin Riihimäen teateriin harjoittelijaksi. Kolmen harjoittelijavuoden jälkeen olin siellä neljä vuotta näyttelijänä ja jäin viime talvena freelanceriksi, kertoo Katja Pakarinen taipaleestaan.

Murre ja haastaminen sujuu hyvin, kiitos mummin sekä erilaisten karjalaisten kesäteatterikappaleiden. Niitä Katja Pakarinen on tehnyt muun muassa Paavo Liskin ohjauksessa.

Lotta-aiheeseen perehtyminen alkoi pari vuotta sitten kun hän teki taustatyötä *Rakas Lotta* -näytelmää varten.

- Kun taivas repeää oli minulle ensimmäinen isompi tv-juttu. Sen tekeminen oli antoisaa ja haastavaa. Etenkin aihe, koko tarina kohtaloineen, oli emotionaalisesti koskettava ja rankka. Juttu pyöri päässä vaikka töissä ei ollutkaan.

Kysymykseen, mitä freelancenäyttelijä aikoo tehdä seuraavaksi, Katja Pakarinen paukauttaa:

- Viettää lomaa ja mennä elokuussa naimisiin!

Muita suunnitelmiaan vastaviihitty nuori rouva ei vielä paljasta, mutta kertoo joitakin pikkurooleja olevan jo luovassa.

- Se näkyy muun muassa siinä, että puhua pulpattan, nauran paljon, itken ja laulan.

- Karjalainen avoimuus on mielestäni loistava juttu! Kyllä karjalaisen tunnistaa kun hän jossain vastaan tulee, tuumii Katja Pakarinen.

Elokuussa naimisiin

Hyvinkäällä asuva Katja Pakarinen (30) on syntynyt ja asunut ylioppilaak-

Teksti: **Jaana Anttonen**

Kuva: **MTV3/Hannu Puukko**

Vullien sukua kokouspaikan edessä 8.6.1997.

Vullien sukututkimuksessa päästy 1500-luvun lopulle

Vullien sukuyhdistyksen varsinainen sukkokokous pidettiin Koskenpään Sahloisissa, kylpylähotelli Mon Repos'ssa 7.-8.6.1997. Kokoukseen osallistui noin 40 yhdistyksen jäsentä.

Rauhallinen kokouspaikka tarjosi sopivat tilat illanviettoineen. Kun vielä majoitushuoneet ja tarjottu ruoka olivat erittäin hyvät, sekä hotellin isäntäpariskunta tervetuliaismaljan lisäksi erinomaisella tavalla huolehti kokoustilojen järjestelystä, olivat olosuhteet hyvät tapahtuman onnistumiselle.

Lauantaina 7.6. oli kokousväellä mahdollisuus käydä tutustumassa Petäjäveden Unescon suojeluksessa olevaan historiallisesti arvokkaaseen vanhaan kirkkoon ja 92-vuotiaan aktiiviyössä olevan kauppias P. Virtasen Huhtian pieneen Tavarataloon.

Saunomisen ja uinnin jälkeen koettiin illanviettoon, jossa oli vapaamuotoista ohjelmaa ja yhteislau-

lua. Pääohjelmana oli yhdistyksen sukkututkimusvastaavan, Eila Toppilan, esitelmä tutkimuksen viimeisistä tuloksista.

Niissä ovat vahvistuneet aikaisemmat tiedot suvun vaiheista, ja oli myös päästy vuoteen 1629, jolloin Sakkolan Röykkyän kylään oli syntynyt nimeltä tunnettu Risto Vulli.

Niin ollen Vullien suku on jo elänyt ainakin 1500-luvun lopulla.

Varsinainen sukkokokous pidettiin 8.6. Kokouksen avauspuheen vuorossa yhdistyksen puheenjohtaja ilmoitti, että sukuyhdistyksen säännöt on hyväksytty esitetystä muodosta ja sukuyhdistys on rekisteröity huhtikuun alusta lukien.

Tästä lähtien sukuyhdistyksen rekisteröity nimi on Vullien Sukuseura ry, kotipaikkana Tampere.

Kokous valitsi yhdistyksen hallituksen puheenjohtajaksi edelleen Pauli Kurikan Tampereelta. Muiksi hallituksen jäseniksi valittiin edelleen Julia

Keski-Mäenpää Laihialta, Veli Nieminen Punkalaitumelta, Kaija Taipale Porvoosta, Eila Toppila Lappeenrannasta, Urho Vairela Tampereelta, Pekka Vulli Parolasta ja Pentti Vulli Toijalasta sekä uutena Pentti Vulli Haapamäeltä.

Jäsenmaksun suuruudeksi määrättiin edelleen 30 markkaa henkilöltä, koska päätynyt toimikausi osoitti jäsenmaksun riittävän tämänsuuruisena. Toimintasuunnitelman mukaisesti päätettiin jatkaa sukkututkimusta. Yhdistyksen toimintaan pyritään saamaan nuoria suvun jäseniä. Esitettiin muun muassa toivomus, että mahdollisimman moni suvun jäsen osallistuisi Sakkolan pitäjäjuhlisiin Sakkolan kirkon raunioilla ja Kiviniemen kosken rannalla.

Kokous päättyi Karjalaisten lauluun.

Pauli Kurikka

Muistelujen kasetti kotoa Karjalasta

Sakkolan pitäjäjuhlissa elokuun alussa Karjalassa oli monta sataa siellä syntynyttä tai heidän jälkeläistään, vauvasta vaariin, vunukasta äijään.

Haikea olo tuli, kun mieleen tuli Elli Pulakka, omaasukua Raaska, puuhakas kaiken karjalaisuuden elvyttäjä ja edistäjä. Pari vuotta sittenhän hän joutui ankan sairauden uuvuttamana jättämään lähimpänsä. Me näimme vielä viimeisinä päivinä, sairaala-asussa, hänet käymässä Lempäälän sakkolalaisen perinteen näyttelyssä.

Elli oli aina valmis kaikkeen, mikä edisti Karjalan ja karjalaisuuden vaalimista. Ensi puhelinsoitosta hän oli esimerkiksi valmis esiintymään Lempäälän Kuljun ala-asteen koulussa Karjalainen iltapäivä -ohjelmassa. Ohjelmassa oli Yrjö Raaskan esitelmä, Tellerio Lankisen, omaasukua Haikonen, kanteleensoittoa ja tietysti Elli Pulakan lausuntaa.

Nyt on saatu valmiiksi Ellin haastatteluun perustuva äänikasetti. Siinä hän lausuu rakkaimpia runojaan. Myös musiikin kasettiin valitsi hän yksin.

Elokuussa moni kysyi Sakkolassa tätä joskus radiossakin esitettyä ohjelmaa: nyt se on valmis ja kasetti saatavissa.

Jaakko Nurmesniemi

Elli Pulakan ja Jaakko Nurmesniemen yhteistyöllä syntyi kasetti Siell koton Karjalass! Tässä kasetintekijät esiintymässä lempääläisellä koululla karjalaisessa iltapäivässä.

**Nyt paljon kysytty Elli Pulakan ja Jaakko Nurmesniemen
SAKKOLA-KASETTI vihdoinkin saatavissa:
SIELL KOTON KARJALASS!**

Sis. n. tunnin Sakkolassa tehdyn haastattelun, Ellin valitsevat laulut ja runot.

Hinta 60,- sis. postikulut.

Til. Jaakko Nurmesniemi, Mäntyte 11, 37550 Moisio. Puh. 03-3676 600

Aune ja Martti Kinnunen viettivät kultahääpäiväänsä kesäkuun 22. päivänä 1997 Kuopiossa. Aunen vanhemmat ovat Filemon ja Maria (os. Rämö)Koiranen Sakkolan Kiviniemestä.

Pariskunnan häät pidettiin Aunen kotona Halikossa. Kuvassa (ylhäällä) Aunen omaisia häätöiläisyydessä: vasemmalta kapellimestari Erik Nurmi-

nen, sisar Lempi, mummo Emilia (os. Suokas) sisar Marja, jonka sylissä sisarenpoika Jukka Nurminen ja edessä sisaren poika Riku Nurminen, äiti Maria, vihkkipari, sisar Orvokki Nurminen, veli Risto, sisar Annikki ja veljet Mauno ja Veikko.

Kuvan lähetti Aunen sisar Marja Laiho Halikosta.

Hääpäiviä

50-vuotishääpäiväänsä viettivät 22.6.1997 Jalmari ja Eeva Hinkkanen Tampereella. Heidät on vihitty Ruovedellä.

Jalmari Hinkkanen on lähtöisin Sakkolan Hovinkylästä.

Uusia ylioppilaita

Serkukset kirjoittivat ylioppilaiksi: Saara Emilia Viima Paimion lyseosta ja Johannes Jarkko Fabian Saari Halikon lyseosta.

Vanhemmat Virpi ja Olli Viima Perttelistä sekä Varpu ja Jouni Saari Halikosta.

Ylioppilaiden mummo on Marja Laiho Sakkolan Kiviniemestä.

SAKKOLAN HISTORIA

Toinen, uusittu painos Sakkolan historiaa on edelleen saatavana, samoin kirja Sakkolan kylät tuvasta tupaan.

Kirjoja voi hankkia Osuuspankkien konttorista Lempäälässä.

Kirjoja myyvät myös:

Eino Kuisma, Punkalaidun puh. (02) 767 4346

sekä Lempäälässä

Anneli Kuisma, Eino Koiranen ja Esteri Loponen ja Aaro Viskari

Anneli Kuisma hoitaa postitettavat tilaukset, puh. 03-3748 410

Sakkolan historia II maksaa 70 markkaa ja
Sakkolan kylät tuvasta tupaan 110 markkaa.

Postilähetysistä peritään lisäksi lähetyskulut.

**HANKKIKAA NYT PITÄJÄTEOKSIA
- VAIKKAPA LAHJAKSI!**

RAASKAN SÄHKÖLIIKE

A-RYHMÄN SÄHKÖRAKOITSIJA

Mantereentie 199, 37500 Lempäälä

Puh. 03-373 9541

Liikkeemme on täyttänyt 50 vuotta.

Kiitämme asiakkaitamme puolen vuosisadan luottamuksesta.

PITO-KALAASI KY

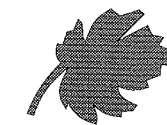
Juhla- ja merkkipäiväpalvelu Aila ja Kati Heikkilä, Tampere

Puh. 03-343 3902 tai 266 2002

VALMISTAMME JUHLANNE KOTITEKOISIN TUOTTEIN!

JÄRJESTÄMME MYÖS OHJELMAA.

Suvannon Seutu julkaisee
jokaisessa numerossa merkkipäivät,
suruviestit, perheutiset,
valmistuneet ynnä muut tapahtumat -
maksutta. Liitä mukaan myös valokuva
ja kerro, mitä Sakkolan väelle kuuluu!

Putkiliike P. Nuora Ky

37560 KULJU

Puh. 367 6100

**TILAA SINÄKIN
OMA
SUVANNON SEUTU**

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆
**Seuraava lehti
ilmestyy
marraskuussa.**

SUVANNON SEUTU

Suvannon ympäristön
kotiseutulehti

Ilmestyy vuonna 1997 8 kertaa

Tilaushinta

80 mk/vuosikerta

Ilmoitushinnat

1 mk palstamillimetri (+alv 22%)

Toimituksen konttori ja osoite

Rautasema, 37550 Moisio

Puhelin (03) 374 8448 ilt.

Postisiirtotili

TA 359 751

Pankki

TSOP, 37500 Lempäälä

Tilinumero 522803-211955

Vastaava toimittaja

Marjo Ristilä-Toikka

Toimituskunta

Esko Kallonen

Eero Koppanen

Ritva Koski

Juha Kuisma

Hannu Paukku